

СЕКЦІЯ VII. ІНСТИТУТ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СУДОВА СИСТЕМА ТА НОТАРІАТ

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАПОБІЖНИХ ЗАХОДІВ У СПРОЩЕНОМУ ПОРЯДКУ

Мелешко Андрій Вікторович

ORCID ID: 0009-0003-2630-7254

Аспірант, адвокат

Європейський університет, м. Київ, Україна

Діючий КПК України не передбачає застосування запобіжних заходів в спрощеному порядку, тобто без участі сторін кримінального провадження [1].

Так, проводиться судове засідання за участю прокурора, підозрюваного чи обвинуваченого, захисника, де прокурор обґрунтовує своє клопотання про застосування запобіжного заходу, сторона захисту висловлює свою думку з цього приводу, досліджуються матеріали, якими обґрунтовується вказане клопотання, та за клопотанням сторін чи з власної ініціативи слідчий суддя, суд має право допитати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення питання про застосування запобіжного заходу. Після чого слідчий суддя чи суд виходить до нарадчої кімнати для постановлення відповідної ухвали.

Іншими словами, вказана процедура потребує певного процесуального часу.

Разом з цим, в багатьох випадках підозрюваний чи обвинувачений погоджується з запропонованим прокурором запобіжним заходом. В значній мірі це стосується особистого зобов'язання та домашнього арешту. Хоча бувають випадки, де підозрюваний чи обвинувачений погоджується і на тримання під вартою. Проте сторони кримінального провадження вимушені витратити свій процесуальний час для здійснення формальної процедури розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу. Процесуальний час витрачає також і слідчий суддя чи суд.

Отже, пропоную запровадити спрощений порядок розгляду клопотання про застосування запобіжного заходу, якщо з таким порядком погодився підозрюваний чи обвинувачений в присутності свого захисника за аналогією спрощеного провадження щодо кримінальних проступків.

Реалізація даної пропозиції зменшить навантаження на суддів, прокурорів та захисників, а вивільнений час буде спрямований на процесуальні дії, які дійсно цього потребують.

Крім того, вважаю доречним запровадити також спрощений порядок щодо розгляду клопотання про продовження запобіжного заходу (тримання під вартою або домашнього арешту) та продовження строку обов'язків, передбачених частинами п'ятої та шостої статті 194 КПК України, якщо на такий порядок є згода підозрюваного чи обвинуваченого.

Отже, виникає необхідність внесення змін до КПК України, а саме:

-статтю 184 КПК України доповнити частиною 3-1 наступного змісту: «Якщо підозрюваний чи обвинувачений згоден з розглядом клопотання про застосування запобіжного заходу в спрощеному порядку, до клопотання додається письмова заява підозрюваного чи обвинуваченого, яка складена в присутності захисника, щодо згоди із зазначеним в клопотанні запобіжним заходом та згоди з розглядом клопотання про застосування запобіжного заходу в спрощеному порядку»;

-ч.1 ст.193 КПК України викласти в такій редакції: «Розгляд клопотання про застосування запобіжного заходу здійснюється за участю прокурора, підозрюваного, обвинуваченого, його захисника, крім випадків, передбачених частиною шостою або сьомою цієї статті»;

-статтю 193 КПК України доповнити частиною сьомою такого змісту: «Якщо підозрюваний чи обвинувачений згоден з розглядом клопотання про застосування щодо нього запобіжного заходу в спрощеному порядку, таке клопотання розглядається без участі сторін кримінального провадження»;

-статтю 199 КПК України доповнити частиною 3-1 наступного змісту: «Якщо підозрюваний чи обвинувачений згоден з розглядом у спрощеному порядку клопотання про продовження запобіжного заходу або продовження строку обов'язків, передбачених частинами п'ятої та шостої статті 194 КПК України, до клопотання додається письмова заява підозрюваного чи обвинуваченого, яка складена в присутності захисника, щодо згоди з зазначеним в клопотанні продовженням і згоди з розглядом цього клопотання в спрощеному порядку. В такому випадку вказане клопотання розглядається за правилами, передбаченими ч.7 ст.193 КПК України».

Список використаних джерел:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України, Кодекс України № 4651-VI (2024а) (Україна). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.